

אל-טבדאל-נאצר תבוסה היסטורית במדבר סיני לנצחון פנטסטי בחזית הפנימית

מה עכשיו, יא גמאל?

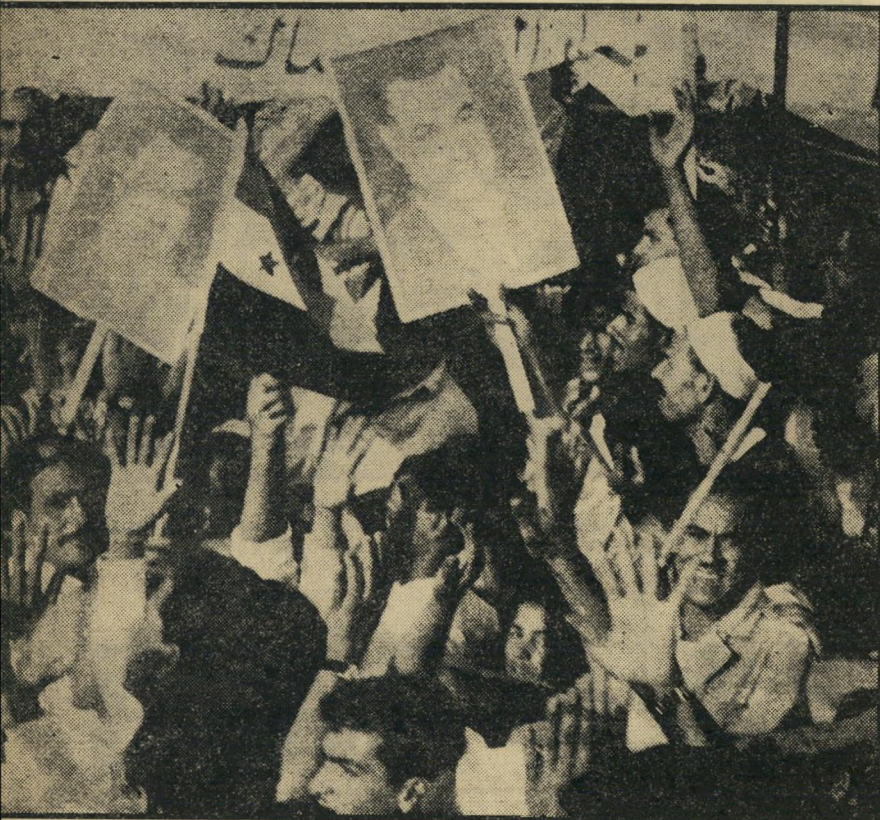
לוא היה עבד-אלנאצר איש בעל הלכה מהפכנית והשקפת עולם סוציאלית מוצקת, ייתכן והיה מעדיף ללכת בדרכו של אתא-תורכ. אין ספק שבראשית דרכו חלם על כך. אולם האיש מפאלוגיה הוא קודם כל איש צבא, איש המעשה, אופורטוניסט הי הולך בדרך ההתנגדות הקלה ביותר. בתור שזה נדחף בהדרגה בדרכו של סלאח-אל-דין.

השבוע הביאה אותו דרך זו למפלה מוחצת.

הכנות למזוה ארון

כיוון שהוא לא נפל, ולא הוסל, כל חיבת להישאל עתה השאלה: מה האלה? לאן יפנה עתה?

השידורים מקאהיר מורים, כי ברגע זה המחשבה היסודית שלו היא זו:

יום חמישי: קצינים שבויים באל-עריש

נתגלה קשר להפילו. הקושרים: קבוצה קצינים שמאלנית.

קריאה למושיע

מזכיי-אדין הביע את החשש, כי אם יפיצו הקושרים הודעות-בהלה על הי מפלה בסיני, עלול הדבר לערער קשות את המוראל הפנימי במצרים, ולסכן את מעמדו של עבד-אלנאצר.

הפתרון הגאוני שהוצע על-ידי עבד-אל-נאצר: על-מנת למנוע את התמוטטות משטרו הוא יקדים את הקושרים, ובעצמו יודיע להמוני מצרים על המפלה. בשידור לאומה ברדיו ובטליוויזיה, עליו הודיע עוד בי אותו בוקר בטאנו האישי אליהם.

הוא גם יקח את כל האחריות על עצמו, יגיש את התפטרותו — מתוך הנחה כי אפשר בתנאים אלה לעורר התלהבות המור ניה כזו, שהוא יוכל לשוב לשלטון כשהעם כולו מאחוריו. שום קושר לא יעז לקום נגדו, או להסית את ההמונים.

זוה בדיוק מה שקרה. ברגע שתמה הודעת ההתפטרות, נכנסה לפעולה המכונה הי משומנת והאדירה של מפלגת האיחוד הי סוציאליסטי. ההמונים גויסו, הוכנו אלפי כרזות שנשארו את המלה, "לא!" ומכל עבר

האיש שהפסיד לפני פחות משבוע את סיני ורצועת עזה, שהכניס את צבא מצרים למלכודת, שאיבד את שארס-אל-שייך ו-תעלת-סואץ. האיש שגרם לחיסול הממלכה ההאשמית, למעשה, ולהתמוטטות סוריה. איש זה נקרא עתה בהערצה היסטורית "גיבור".

נשכחה — לפחות זמנית — המפלה. המרחב הערבי החל לפתע לחגוג את הנצחון: את נצחונו של עבד-אלנאצר, בי תוך ארצו.

הפלתו — שהייתה אולי את מטרות המלחמה הסמוייה מספר 1 של ישראל — לא הושגה. הוא נשאר מנהיגו הבלתי-מעורער של העולם הערבי, שסגד לו לפני המפלה.

ציד אדם בקאהיר

למפתח למויבצע הפנטסטי טמון בי הודעה ששודרה פעם אחת בלבד על-ידי רדיו קאהיר. למחרת הודעה על הי התפטרות, ועוד בטרם שודרה ההודעה על ביטול ההתפטרות, מסר קריין קאהיר ל-מאזיניו:

"משרד הפנים פירסם הודעה, ובה מס' מי היו מבוקשים אלה, ששני מיליון

יום שבת: המונים מריעים לנאצר בסאהיר

הפסדנו קרב — אבל לא את המלחמה. פשוט לא יתכן, כי בטוח הארון תוכל מדינת ישראל לנצח. לכן יש להתכונן ל-טוח הארון יש ללבות את הנקמה ולבנות מחדש את הכוח שחוסל.

ומה בטוח הקרוב? התשובה תלויה בי-מידה מברצת — בישראל עצמה.

חשוב לדעת להפסיד בכבוד, אבל חשוב לא פחות לדעת לנצח בכבוד. ישראל היא עתה מנצחת בלתי-מעוררת עליה להראות בי-1967 את התבונה שחסרה לה בי-1949. עליה להחליט: מלחמה זו תהיה האחרונה ביננו לבין הערבים. עלינו לחסל את גורמי הסיכסוך.

הדבר אפשרי. הוא דורש רק ראייה מדינית אמיצה ומפוכחת.

ראיה מדינית שתדע לנצל את הישגותיו של עבד-אלנאצר בשלטון, במקום להיבהל ממנה ולחשוש מתוצאותיה.

כי בתנאים אלה, שלום נדיב ונכון, יי-ליד את המחשבה ששוב אין צורך בסלאח-אל-דין חדש.

ואז עשוי עבד-אלנאצר עצמו להיות ראשון החותמים על הסכם-שלום.

ואז יוכל, אולי, ללכת בדרכו של כמאל אתא-תורכ — גיבורו השני.

לשליט מקומי ניכנע ובזוי.

אולם כאן נפסק הדמיון. מוצטפה כמאל ידע בדיוק את אשר רצה: להעלות תוך שנים מעטות את העם המזרחי הנכשל ל-רמתה התרבותית והסכנית של אומה אי-רופית. הוא חיסל את הכתיב הערבי, שבר את כוח הדת המוסלמית כלא כל אדם שי-חבש תרבוש בפומבי, יחד עם זאת היפנה גב לכל הרפתקה לאומנית, חיסל בכוח כי חלום החיות את הרומנטיקה של אי-מפריה העות'ומנית כפה על עמו השקפה תורנית מצומצמת המסתפקת בגבולותיה הלאומיים.

הגיבור השני היה אל-מליכ אל-נאצר סלאח-אל-דין יוסף אל-איובי (המלך הי מנצח כבוד הדת יוסף האיובי) אשר בני אירופה רגילים לקרוא לו סלאדין.

דרכו של הכורדי הגדול, גם הוא חייל מקצועי משחר נעוריו, לא הובילה ל-רפורמה פנימית. הוא לא עשה מאומה כדי לעצור את תהליך ההתנוונות הפנימית של מצרים, שהובילה אחרי מותו לשלטון הי ממלוכים והמיסה אסון על מצרים. מטרותיו היו לאומיות: איחוד מצרים, עיראק, סו-ריה וארץ-ישראל וחיסול ממלכת הצלבנים — לא בדרך של מלחמת הכרעה חד-פעמית אלא בתהליך ארוך וטבילני שנמשך שנים רבות מאוד.

מאת שלום כהן

יצאה הקריאה אל עבד-אלנאצר המושיע, לבל יפקיר את הסוגים לו.

שני הגיבורים

לפני 11 שנים, כמה חודשים לפני פרוץ מיבצע סואץ, כתב העולם הזה (986), בכתבה על איש השנה תשטיז, עבד-אלנאצר:

שני גיבורים קסמו לו מרחוק, ביצבו בשיותיו ובכתביו. הם היו מנוגדים מאוד איש מרעהו:

האחד היה מוסטפה כמאל, המכונה אתא-תורכ («אבי התורכים»), יוצר תורכיה החדשה. כמו עבד-אלנאצר היה גם הוא קצין מקצועי שהצטיין במלחמה. כמו עבד-אלנאצר נדחף לדרכו המהפכנית על ידי הרגשת החרפה של צבא מובס, והשינאה

פרי מכוניות ושמות אנשים. הציבור נדרש לעצור אותם ברגע שימצאו אותם. אסור לפגוע בהם. יש להעבירם לטיפול המשטרה, שקיבלה הוראות מתאימות.

אזרחים משולהבים נתבקשו לצוד אותם? האם נעצרו? קאהיר לא אמרה על כך מילה. אלא ששעתיים לאחר מכן הורה הי ראדיו להתפזר, ולשוב, למקומות שאתם צריכים להיות בהם. המבוקשים לא הוזכרו יותר.

הסוד בכל זאת החל מתפשט אל מחוץ לגבולות מצרים. הסתבר, כי ביום שישי בבוקר הודיע זכריה מוחי-אל-דין, סגנו של עבד-אלנאצר והכוס האכזרי של הכול-שת המצרית, הודיע לעבד-אלנאצר, כי

• זכריה מוחי-אל-דין מכונה בשם «הש-חור», כדי להבדילו מאחיו כאלז מוחי-אל-דין. המכונה «האדום», בשל נטיותיו הי קומוניסטיות.